



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 609/2021-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou SOUKENÍK – ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, IČO 36 862 711, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. David Soukeník, LL.M., proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 5 PExre 4/2018-423 z 13. septembra 2021 a o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou SOUKENÍK – ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, IČO 36 862 711, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. David Soukeník, LL.M., proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 5 PExre 4/2018-423 z 13. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 22. októbra 2021 doručená a následne 25. októbra 2021 doplnená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 PExre 4/2018-423 z 13. septembra 2021 (ďalej len „uznesenie okresného súdu II“). Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavným súdom zaevidovaná pod sp. zn. Rvp 2176/2021.

2. Ústavnému súdu bola 22. októbra 2021 doručená a následne 25. októbra 2021 doplnená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu II. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ústavným súdom zaevidovaná pod sp. zn. Rvp 2177/2021.

3. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 68/2021-7 z 10. novembra 2021 boli veci vedené na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 2176/2021 a sp. zn. Rvp 2177/2021 spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2176/2021.

4. Z ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 5 PExre 4/2018-28 z 27. marca 2018 medzi inými začal na základe kvalifikovaného podnetu oznamovateľa z 1. marca 2018 v zmysle zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 315/2016 Z. z.“) proti sťažovateľke (partnerovi verejného sektora) konanie o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o sťažovateľovi (konečnom užívateľovi výhod) zapísaných v registri partnerov verejného sektora (ďalej len „register“).

5. Uznesením okresného súdu II bolo rozhodnuté tak, že sťažovateľku z registra vymazáva, pričom žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Okresný súd svoj záver, podľa ktorého sťažovateľka hodnoverne nepreukázala, že údaje o jej konečnom užívateľovi výhod (sťažovateľovi) boli pravdivé a úplné, založil na svojich zisteniach a pochybnostiach týkajúcich sa najmä dvoch zmlúv, a to:

- zmluvy o prevode akcií sťažovateľky ([redacted]) zo 14. marca 2016 uzavretej medzi spoločnosťou [redacted] [prevádzajúcou (ďalej len [redacted]), a spoločnosťou [redacted] [redacted] [nadobúdateľkou (ďalej len [redacted]),

- zmluvy o poskytovaní služieb č. 778 z 25. januára 2018 uzavretej medzi sťažovateľkou (objednávateľkou) a spoločnosťou [redacted] , [redacted] [dodávateľkou (ďalej len [redacted]), ktorých predmetom boli práce a služby v celkovej hodnote 1 016 064 eur.

Uznesenie okresného súdu II bolo sťažovateľom doručené 13. septembra 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Sťažovatelia namietané porušenie základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru odôvodňujú *a priori* tým, že uznesenie okresného súdu II má zjavné atribúty takzvaného prekvapivého rozhodnutia, keď okresný súd svoje rozhodnutie založil na takých (dvoch nosných) dôvodoch (pozri ďalej), ktoré z vedenia konania a vykonaného dokazovania nevyplývali ako sporné.

7. V tejto súvislosti sťažovatelia argumentujú okrem iného najmä tým, že:

7.1. okresný súd je oprávnený pristúpiť k výmazu partnera verejného sektora z registra už len na základe pochybností o správnosti zápisu konečného užívateľa výhod, preto je dôležité, aby partner verejného sektora (sťažovateľka) vedel, aké skutočnosti a okolnosti považuje za sporné,

7.2. v opačnom prípade by mal partner verejného sektora proaktívne preukazovať absolútne všetky skutočnosti do absolútnych detailov, čo by bolo v rozpore so zásadou zákazu neprimeraného zaťažovania účastníkov konania,

7.3. partner verejného sektora má mať v priebehu konania vedomosť o tom, ktorú skutočnosť považuje okresný súd za spornú, resp. o tom, ktoré vysvetlenia alebo dôkazy považuje za nedostatočné,

7.4. sťažovateľka na výzvu okresného súdu z 18. júna 2019 zmluvu o prevode akcií vrátane písomného vyjadrenia o okolnostiach jej uzavretia a o jej zmluvných podmienkach zaslala 18. júla 2019 (zmluvu o prevode akcií v preklade z jazyka anglického do jazyka slovenského doložila 3. septembra 2019, pozn.),

7.5. okresný súd následne po dobu v trvaní viac ako dvoch rokov vo vzťahu k zmluve o prevode akcií, resp. v súvislosti s ňou vzneseným pochybnostiam svoj názor nijako neprejavil a vykonával dokazovanie „v oblastiach“, ktoré s týmito pochybnosťami vôbec nesúviseli (išlo o obchodné vzťahy medzi sťažovateľkou a jej obchodnými partnermi, pozn.), dôsledkom čoho sťažovateľka dôvodne považovala zmluvu o prevode akcií za nespornú,

7.6. sťažovateľka sa k zmluve o poskytovaní služieb č. 778 vyjadrila rozsiahlym podaním z 1. júna 2020, po ktorom okresný súd vykonával dokazovanie v smeroch, ktoré s touto zmluvou nesúviseli, a o ich spornosti sa tak dozvedela až z uznesenia okresného súdu II,

7.7. ak sťažovateľka nebola spôsobilá hodnoverne vysvetliť pochybnosti okresného súdu, na základe ktorých rozhodol o jej výmaze z registra, tak to bolo preto, lebo o týchto pochybnostiach nemala vedomosť, pričom tu poukazuje aj na uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 222/2020 z 26. mája 2020,

7.8. konanie bolo vedené nepredvídateľne a tým, že sa sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť ku skutočnostiam, ktoré boli pre rozhodnutie o veci (výmaze) podstatné, bola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom.

8. Ďalšia námietka sťažovateľov spočíva v tvrdení, že o skutočnostiach dôležitých pre rozhodnutie o veci nebolo vedené riadne dokazovanie, zistenia okresného súdu vo vzťahu k zmluve o prevode akcií, ako aj k zmluve poskytovaní služieb č. 778 neboli podrobené konfrontácii so sťažovateľkou, a preto sú svojvoľné a arbitrárne.

9. V nadväznosti na už uvedené sťažovatelia ďalej argumentujú takto:

9.1. na základe zmluvy o prevode akcií sťažovateľky (emitenta) tieto nadobudla spoločnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ktorej konečným užívateľom výhod je tiež sťažovateľ, od spoločnosti [REDAKOVANÉ] ihneď, avšak práve z dôvodu, že sťažovateľ nemal k dispozícii peňažné

prostriedky na úhradu ich kúpnej ceny, bola dohodnutá vyššia kúpna cena oproti trhovej hodnote sťažovateľky (██████████) a na jej splatenie v štyroch splátkach dlhšia lehota splatnosti,

9.2. sťažovateľ sa po úhrade kúpnej ceny mal stať majiteľom sťažovateľky bez akýchkoľvek záväzkov a po uplynutí 12 rokov tvrdej práce „mal mať zabehnutú IT spoločnosť s takmer stovkou zamestnancov“, a preto je prirodzené, že zostal naďalej predsedom predstavenstva sťažovateľky,

9.3. je potrebné striktné rozlišovať medzi plnením od sťažovateľky spoločnosti ██████████ z titulu úhrady kúpnej ceny akcií a z titulu práva na hospodársky prospech, pretože kým plnenie z titulu úhrady splátok kúpnej ceny akcií je kryté „protihodnotou v podobe... vlastníctva... akcií“, právo na hospodársky prospech nie je kryté žiadnou protihodnotou,

9.4. v danom prípade však sťažovateľ v každom momente disponuje hospodárskym prospechom zo sťažovateľky, môže sa však meniť iba jeho podoba (pozri s. 11 ods. 1 ústavnej sťažnosti sťažovateľa),

9.5. tvrdenia v uznesení okresného súdu II smerujúce k preukazovaniu vlastnickej štruktúry ██████████ ako aj zistenia o možnosti spätného prevodu akcií nemajú žiadne opodstatnenie,

9.6. rovnako nie je dôvodné ani zistenie okresného súdu o tom, že za zaplatenie kúpnej ceny akcií ručí sťažovateľka (partner verejného sektora), pretože podľa § 161e ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) je toto ustanovenie zmluvy o prevode akcií neplatné,

9.7. pokiaľ ide o úhradu 1. splátky kúpnej ceny akcií v sume 785 000 eur, postup sťažovateľky bol transparentný, keď peňažné prostriedky na to určené, ktoré sa pre vinu spoločnosti ██████████ nepodarilo uhradiť na jej účet, ██████████ zložila pre účely splnenia záväzku v jej prospech do notárskej úschovy, o čom ju aj upovedomila,

9.8. pokiaľ sa počas konania o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri vyskytnú také skutočnosti (napr. ako budúca úhrada kúpnej ceny, budúce zabezpečovacie prostriedky či iné okolnosti, ktoré majú nastať až v budúcnosti), o ktorých okresný súd nie je schopný rozhodnúť v aktuálnom čase, má možnosť konanie zastaviť, čo nezakladá prekážku *rei iudicatae*, a kedykoľvek v budúcnosti môže opäť začať konanie *ex offio* na účely ich overenia,

9.9. sťažovatelia zásadne nesúhlasia so spochybňovaním toho, či vôbec služby na základe zmluvy o poskytovaní služieb č. 778 boli reálne poskytnuté, keďže okresnému súdu boli poskytnuté všetky formálne dôkazy na účely preukázania ich poskytnutia (zmluva o poskytovaní služieb č. 778, akceptačné a odovzdávacie protokoly, faktúry, výpisy z bankových účtov),

9.10. ak by mala sťažovateľka vedomosť o tom, že ňou predložené dôkazy na účely preukázania poskytnutia služieb okresný súd nepovažuje za dostatočné, bola by predložila ďalšie dôkazy, a to takzvané „logy“, čo sú oznámenia o zisteniach, ktoré testujúce osoby zasielali programátorom, ďalej znalecké posudky na trhovú hodnotu poskytnutého plnenia, prípadne by navrhla vypočítať ďalších svedkov,

9.11. okresný súd síce uviedol, že «,... suma vo výške 1.016.064, EUR je v pomere k vykazovanému zisku partnera verejného sektora v posledných rokoch sumou, ktorej výška je dostatočná, aby relevantne ovplyvnila určenie konečného užívateľa výhod (predstavuje viac ako 25 % zisku partnera verejného sektora).“», sťažovateľom však nie je zrejmé, aké posledné tri roky bral do úvahy,

9.12. ak berieme do úvahy len zisk za roky 2018, 2019, 2020 (t. j. ani nie za celé obdobie účinnosti zákona č. 315/2016 Z. z.) v súhrnnej sume 2 978 294 eur, tak suma 1 016 064 eur (hodnota služieb, pozn.) predstavuje 34,12 % na tomto zisku, čo pri dvoch konečných užívateľoch spoločnosti [REDAKOVANÉ], činí majetkový prospech 17,06 % na fyzickú osobu, a teda nezakladá identifikáciu osoby ako konečného užívateľa výhod,

9.13. sťažovatelia sa nestotožňujú ani s definovaním práva na hospodársky prospech okresným súdom, resp. zastávajú názor, že suma zaplatená spoločnosti [REDAKOVANÉ], by sa na účely určenia hospodárskeho prospechu mala zohľadňovať bez dane z pridanej hodnoty a dane z príjmov,

9.14. okresný súd taktiež nesprávne stotožnil pojem hospodársky prospech so ziskom.

10. Sťažovateľ nad rámec už uvedených skutočností namietané porušenie označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru odôvodňuje aj tým, že hoci sám nebol účastníkom konania na okresnom súde vedeného pod sp. zn. 5 PExre 4/2018, uznesenie okresného súdu II do jeho práv priamo zasahuje, keďže toto rozhodnutie sa považuje za takzvané rozhodnutie o vylúčení, na základe ktorého nesmie vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu alebo člena dozorného orgánu v obchodnej spoločnosti alebo družstve, nesmie pôsobiť ako vedúci organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby alebo prokurista.

11. Sťažovateľovi tak bola uznesením okresného súdu II odňatá spôsobilosť na obchodné vedenie akejkoľvek spoločnosti a na jej zastupovanie smerom navonok.

12. Pokiaľ ide o sťažovateľku nedielnou súčasťou uznesenia okresného súdu II je zákonný zákaz spätného zápisu sťažovateľky do registra po dobu dvoch rokov od jej výmazu, čo znamená, že počas tejto doby sa v rámci svojho predmetu podnikania nemôže uchádzať o časť zákaziek na relevantnom trhu (zmluvné vzťahy so subjektmi verejného sektora), pritom je spoločnosťou, ktorá dlhodobo podnikala aj v oblasti verejných zákaziek.

13. Z uvedených dôvodov sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie základného práva na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu II. Uznesenie okresného súdu II žiadajú zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Sťažovatelia si uplatňujú aj náhradu trov konania. Zároveň navrhli, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu II.

III.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

14. Ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavné sťažnosti sťažovateľov obsahujú všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na ich odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľmi formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné odmietnuť ako podanú zjavne neoprávnenou osobou [§ 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde] a ústavné sťažnosti sťažovateľov v prevyšujúcom rozsahu ako zjavne neopodstatnené [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

K namietanému porušeniu sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

17. Obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

18. O ústavnú sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (m. m. III. ÚS 319/2012, III. ÚS 131/2012, I. ÚS 243/2011, II. ÚS 245/2011). O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, prípadne rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom namietaného konania (stranou sporu) alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti (IV. ÚS 476/2013).

19. Podľa § 12 ods. 4 zákona č. 315/2016 Z. z. účastníkom konania je partner verejného sektora. Účastníkom konania je aj oprávnená osoba, ak to navrhla v lehote určenej registrujúcim orgánom. Oznamovateľ kvalifikovaného podnetu nie je účastníkom konania. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ bol ako predseda predstavenstva sťažovateľky – partnera verejného sektora v registri zapísaný ako jej konečný užívateľ výhod. Sťažovateľ nemá postavenie oznamovateľa kvalifikovaného podnetu podľa § 12 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2016 Z. z., ako ani oprávnenej osoby podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 315/2016 Z. z. Sťažovateľ tak celkom logicky nebol účastníkom konania o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri, pričom ani v samotnej ústavnej sťažnosti netvrdí, že by účastníkom tohto konania mal byť.

20. Ústavná sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu II, je teda podaná zjavne neoprávnenou osobou, a preto ju ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm e) zákona o ústavnom súde odmietol.

K namietanému porušeniu sťažovateľkinho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

21. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 59/2019).

22. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu II.

23. Podľa § 16 ods. 5 zákona č. 315/2016 Z. z. na konanie o námietkach, na konanie podľa § 12 a na konanie o pokute sa primerane použijú ustanovenia Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“); ustanovenia čl. 6, § 35 a § 36 CMP sa nepoužijú, čo znamená, že (okresný) súd v konaní podľa § 12 zákona č. 315/2016 Z. z. o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri nie je povinný zisťovať skutočný stav veci a nie je povinný vykonať iné dôkazy, ako navrhli účastníci.

24. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci.

26. Pokiaľ sťažovateľka argumentuje, že uznesenie okresného súdu II je prekvapivým rozhodnutím, pretože je založené na takých (dvoch) dôvodoch, ktoré z konania a vykonaného dokazovania nevyplývajú ako sporné, ústavný súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obdo 56/2020 z 28. decembra 2020 v inej právnej veci, podľa ktorého „... cieľom § 181 ods. 2 C. s. p. je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv. Z... judikatúry ÚS SR (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa § 118 ods. 2 O. s. p., vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci“ (m. m. II. ÚS 366/2018).

27. Inak povedané, ak súd § 181 ods. 2 CSP nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka konania (sťažovateľku) napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v tu preskúmvanej veci vyplýva aj z obsahu zápisníc z pojednávaní pred okresným súdom.

28. Sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti dovoľáva záveru uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 222/2020 z 26. mája 2020, podľa ktorého „... možno konštatovať, že všeobecnému súdu postačuje, ak partner verejného sektora hodnoverne nepreukáže svoje tvrdenia o úplnosti a pravdivosti údajov, resp. postačuje, že existujúce pochybnosti okresného súdu zistené v priebehu konania nie je spôsobilý hodnoverne vysvetliť.“. Sťažovateľka sa však k zmluve o prevode akcií, ako aj k zmluve o poskytovaní služieb č. 778 a súvisiacim pochybnostiam v priebehu konania mala možnosť nielen vyjadriť sa, ale aj navrhnuť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, túto možnosť aj využila. Zo samotnej skutočnosti, že okresný súd určitú okolnosť neuviedol výslovne ako spornú, nevyplýva, že by táto okolnosť bola považovaná za nespornú. Napokon sťažovateľka v ústavnej sťažnosti netvrdí, že by bola [ak mala o (ne)spornosti určitých okolností či o právnom posúdení veci pochybnosti, pozn.] v priebehu konania o vyslovenie predbežného názoru okresný súd sama požiadala.

29. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

30. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu II ústavný súd argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej okresný súd porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa ústavy, resp. právo na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru, keď ju z registra vymazal, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie uznesenia okresného súdu II zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Okresný súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia s poukazom najmä na relevantné ustanovenia zákona č. 315/2016 Z. z. jasne a zrozumiteľne vysvetlil, že dôkazné bremeno o správnosti a úplnosti zapísaných údajov v registri zaťažuje v celom rozsahu partnera verejného sektora. Nie je úlohou okresného súdu v konaní podľa § 12 zákona č. 315/2016 Z. z. identifikovať konečného užívateľa výhod, ale len posúdiť, či partner verejného sektora uniesol dôkazné bremeno týkajúce sa správnosti a úplnosti zápisu v registri. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej aj v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie nebola pre nečinnosť účastníka alebo z objektívneho hľadiska vôbec nemohla byť preukázaná, a teda keď výsledky vyhodnotenia dôkazov neumožňujú prijať záver ani o pravdivosti tejto skutočnosti, ani o tom, že táto skutočnosť je nepravdivá. Ak chce partner verejného sektora uniesť dôkazné bremeno, musí preukazovať nielen to, kto v partnerovi verejného sektora vytvára vôľu (rozhodnutia), ale preukazovať aj to, komu reálne plynie ním vytváraný hospodársky prospech, pričom okresný súd musí pri rozhodovaní zohľadniť aj verejný záujem spočívajúci v odkrytí a publicite beneficentov, ktorí majú prospech z transakcií s verejným sektorom (pozri body 35 až 49 odôvodnenia uznesenia okresného súdu II).

31. Pokiaľ ide o zmluvu o prevode akcií zo 14. marca 2016, bola podľa zistenia okresného súdu uzavretá medzi [REDAKOVANÉ] (predávajúcou) a spoločnosťou [REDAKOVANÉ] (kupujúcou), a jej predmetom bol prevod 100 ks akcií na meno v menovitej hodnote 332 eur spoločnosti [REDAKOVANÉ] (emitentovi). Kúpna cena bola dohodnutá v sume 7 850 000 eur so splatnosťou v štyroch splátkach, a to: 1. splátka v sume 785 000 eur splatná 30. septembra 2019, 2. splátka v sume 2 355 000 eur splatná 30. septembra 2022, 3. splátka v sume 2 355 000 eur splatná 30. septembra 2025 a 4. splátka v sume 2 355 000 eur splatná 30. septembra 2028.

Navyše, sťažovateľka (partner verejného sektora) prevzala ručenie za zaplatenie kúpnej ceny, pričom pri nezaplatení čo i len časti kúpnej ceny má spoločnosť [REDAKOVANÉ] právo na spätný predaj všetkých akcií. Zo zmluvy o prevode akcií vyplýva niekoľko skutočností: a) predávajúcim je zahraničná (cyperská) spoločnosť, o ktorej vlastníckom pozadí a konečných užívateľoch výhod nevyšlo v konaní nič najavo; b) kupujúcim je spoločnosť dovtedajšieho zamestnanca (v pozícii CEO) partnera verejného sektora; c) v čase uzatvorenia zmluvy nebola za akcie zaplatená riadna časť odplaty za ich prevod; d) prvá časť odplaty v rozsahu 10 % kúpnej ceny je splatná až o tri a pol roka od uzatvorenia zmluvy; e) kúpna cena má konečnú splatnosť až o 12 rokov; f) za zaplatenie kúpnej ceny akcií ručí samotný partner verejného sektora; g) predávajúci má možnosť spätne nadobudnúť akcie partnera verejného sektora pri omeškaní s platbou akejkoľvek časti kúpnej ceny. Pri uplatnení princípu „follow the money“, t. j. sledovania toku peňazí až po skutočného konečného užívateľa výhod, okresný súd zistil, že zisk partnera verejného sektora (sťažovateľky) je vyplácaný jeho akcionárovi, ktorý finančné prostriedky kumuluje na svojom účte s následným použitím na úhradu kúpnej ceny akcií. Okresný súd, posúdiac zmluvu o prevode akcií, dospel k zisteniam, že „... akcie partnera verejného sektora kúpil dovtedajší CEO partnera... v posudzovaom prípade sú však veľmi neštandardné podmienky kúpy a financovania kúpnej ceny, keď sa kúpna cena má zaplatiť v podstate ziskom z činnosti partnera... zisk spoločnosti je aj podľa výpisov z účtov reálne použitý na zaplatenie splátky kúpnej ceny... za zaplatenie... ručí aj samotný partner... Kupujúci naďalej zostal zamestnancom partnera... so v zásade nezmeneným zamestnaneckým príjmom a jeho akcionársky zisk je použitý na splácanie kúpnej ceny alebo sa kumuluje na bankovom účte na budúce splátky kúpnej ceny... hospodárky prospech z činnosti partnera... je smerovaný... predchádzajúcemu akcionárovi partnera – neznámej zahraničnej spoločnosti z Cypru, ktorá sa ani k (zatiaľ prvej) splátke kúpnej ceny nehlási a táto musí byť uložená v notárskej úschove... Vôbec teda nie je zrejmé, kto je konečným beneficiantom hospodárskeho prospechu z činnosti partnera... Hlavným benefitom zapísaného konečného užívateľa výhod z činnosti partnera... zastáva vyplácaná mzda, tak ako tomu bolo aj pred kúpou akcií... a zisk partnera... transformovaný do splátok kúpnej ceny smeruje k predchádzajúcemu akcionárovi, o ktorého konečných užívateľoch výhod nie je nič známe.“ (pozri body 51 až 53 odôvodnenia uznesenia okresného súdu II).

32. V súvislosti so spoločnosťou [REDAKOVANÉ], okresný súd vykonaným dokazovaním zistil, že jej boli sťažovateľkou vyplácané finančné prostriedky na základe zmlúv o poskytovaní služieb, ktorých predmetom mali byť „služby spojené s IT systémom Štátnej pokladnice“. Už fakt, že na vývoji elektronického systému Štátnej pokladnice sa má spolupodieľať spoločnosť poskytujúca prevažne gastronomické služby, musí oprávnenne vzbudzovať pochybnosti. Pokiaľ ide o zmluvu o poskytovaní služieb č. 778, jej predmetom boli služby súvisiace so zabezpečením komplexnej aktualizácie a revízie dokumentácie informačného systému Štátnej pokladnice (podľa tam uvedenej špecifikácie, pozn.). Vysvetlenia dané svedkom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], okresný súd nepovažoval za dôveryhodné. Hoci sa tento svedok snažil úlohu [REDAKOVANÉ], vysvetľovať ako úlohu spočívajúcu najmä v testovaní systému, podľa zmluvy o poskytovaní služieb č. 778 do jej predmetu patrilo aj vytvorenie potrebných skriptov pre úpravu databázovej vrstvy aplikácie či vytvorenie a nakonfigurovanie skriptov automatických testov. Okresný súd sa nestotožnil s bagatelizáciou tejto úlohy svedkom, ktorý skript

označil za „krátky programček“. Vytvorenie potrebných skriptov pre sofistikovaný informačný systém Finančnej správy Slovenskej republiky je vysoko odbornou činnosťou, ktorú ťažko mohlo poskytnúť hoci aj IT oddelenie spoločnosti poskytujúcej prevažne gastronomické služby. Pochybnosti, či služby boli skutočne poskytnuté, vzbudzuje aj obsah akceptačných a odovzdávacích protokolov. Tieto protokoly, hoci mali byť vyhotovené v období od 28. februára 2018 až do 28. decembra 2018, obsahujú rovnakú chybu v písaní nie v nepodstatnej časti zmluvy, t. j. v identifikácii zmluvných strán (namiesto [REDAKOVANÉ], je uvedené [REDAKOVANÉ]). Podľa názoru okresného súdu táto skutočnosť skôr nasvedčuje tomu, že tieto protokoly boli vyhotovené nie v rozmedzí niekoľkých mesiacov, ale v jeden deň. Ťažko si totiž predstaviť, že by si na mnohých listinách niekto so zainteresovaných nevšimol chybu v obchodnom mene zmluvnej strany. Skutočné vykonanie prác a služieb sponchyňuje aj veľmi všeobecný popis uskutočnených prác a služieb v akceptačných a odovzdávacích protokoloch. Reálne vykonanie prác a služieb, za ktoré bola zaplatená suma 1 016 064 eur, tak okresný súd nepovažoval za preukázané a odliv takejto sumy zo spoločnosti partnera verejného sektora bez primeraného protiplnenia podľa jeho názoru nastoľuje otázky o ich konečnom beneficiantovi. V ďalšom okresný súd dodal, že suma 1 016 064 eur je v pomere k vykazovanému zisku partnera verejného sektora, t. j. sťažovateľky (nie [REDAKOVANÉ], pozn.), v posledných rokoch sumou, ktorej výška je dostatočná, aby relevantne ovplyvnila určenie konečného užívateľa výhod (predstavuje viac ako 25 % zo zisku partnera verejného sektora a podľa tvrdenia samotnej sťažovateľky až 34,12 %). Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 315/2016 Z. z. spôsob vyčíslenia hospodárskeho prospechu závisí od predmetu zmluvy. Jedným zo spôsobov vyčíslenia hospodárskeho prospechu je rozdiel medzi cenou, ktorú subjekt verejného sektora uhradil partnerovi verejného sektora za dodanie tovaru alebo služieb, a finančnými prostriedkami, ktoré partner verejného sektora vynaložil na obstaranie, resp. vyrobenie/poskytnutie tovarov alebo služieb, ktoré sú predmetom plnenia podľa zmluvy a boli skutočne dodané. Analogicky preto tiež platí, že ak partner verejného sektora nadobúdal majetok alebo majetkové práva, predstavuje hospodársky prospech rozdiel medzi finančnými prostriedkami, ktoré za tieto práva zaplatil, a trhovou hodnotou, ktorú získal. Inými slovami povedané, hospodársky prospech treba chápať nie ako obrat partnera verejného sektora s verejným sektorom, ale ako zisk, ktorý bol partnerom verejného sektora vytvorený z relevantných transakcií s verejným sektorom (pozri body 54 a 55 odôvodnenia uznesenia okresného súdu II).

33. Skutkový záver okresného súdu, podľa ktorého partner verejného sektora (sťažovateľka) „*napriek rozsiahlosti svojich vyjadrení nebol spôsobilý hodnoverne vysvetliť existujúce pochybnosti... zistené v priebehu konania... prihliadnuc na individuálne okolnosti danej veci a vyhodnotenie skutkových zistení v ich súhrne*“, neunesol dôkazné bremeno týkajúce sa správnosti a úplnosti údajov zapísaných v registri, je podľa názoru ústavného súdu plne ústavne konformný.

34. Ústavný súd tak považuje aj právny záver okresného súdu o splnení zákonných podmienok pre výmaz sťažovateľky z registra za ústavne súladnú interpretáciu a aplikáciu relevantnej právnej úpravy, najmä ustanovení zákona č. 315/2016 Z. z. a v tomto ohľade tento záver potom považuje aj za ústavne plne udržateľný (m. m. IV. ÚS 420/2013); v okolnostiach posudzovanej veci

napadnuté uznesenie okresného súdu II preto nemožno hodnotiť ako zjavne neodôvodnené a arbitrárne, ako to tvrdí sťažovateľka. Uvedené skutočnosti tak neumožňujú prijať záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu II. V súvislosti so sťažovateľkou deklarovanej prejavom nespokojnosti s napadnutým uznesením okresného súdu II ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie (okresného) súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný, aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

35. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu II, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy:

36. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na podnikanie podľa čl. 35 ods.1 ústavy uznesením okresného súdu II ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť jeho porušenia, ktorej realnosť by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

37. Podľa § 14 zákona č. 315/2016 Z. z. rozhodnutie o výmaze (uznesenie okresného súdu II) podľa § 12 ods. 7 je rozhodnutím o vylúčení podľa § 13a Obchodného zákonníka. Vylúčenou osobou je štatutárny orgán alebo členovia štatutárneho orgánu právnickej osoby zapísanej v obchodnom registri, ktorá je partnerom verejného sektora a ktorá bola vymazaná z registra podľa § 12. To, že sťažovateľ právoplatnosťou rozhodnutia o vylúčení prestáva byť podľa § 13a ods. 3 Obchodného zákonníka nielen členom štatutárneho orgánu (predsedom predstavenstva) sťažovateľky, ale vôbec po stanovenú dobu nesmie vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu alebo člena dozorného orgánu v obchodnej spoločnosti alebo družstve, nesmie pôsobiť ako vedúci organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby alebo prokurista, je zákonom predpokladaným právnym následkom rozhodnutia o výmaze z registra (vylúčený zástupca, pozn.).

38. Rovnako pokiaľ ide o sťažovateľku, podľa § 13a zákona č. 315/2016 Z. z. ak registrujúci orgán vykoná výmaz partnera verejného sektora podľa § 12 ods. 7 alebo § 13 ods. 2, partner verejného sektora nemôže byť do registra zapísaný počas dvoch rokov od výmazu; to platí aj vtedy, ak partner verejného sektora nie je zapísaný v registri ku dňu právoplatnosti rozhodnutia podľa § 12 ods. 8.

39. V danej súvislosti však ústavný súd zdôrazňuje, že síce čl. 35 ods. 1 ústavy každému zaručuje právo podnikat', avšak podľa čl. 35 ods. 2 ústavy zákon (v danom prípade zákon č. 315/2016 Z. z. a Obchodný zákonník) môže stanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolání alebo činností.

40. Pokiaľ sťažovatelia porušenie svojho základného práva podľa čl. 35 ods. 1 ústavy odvíjajú od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj od porušenia práva čl. 6 ods. 1 dohovoru, vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k porušeniu uvedených práv, je preto celkom prirodzené, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 35 ods. 1 ústavy.

41. Berúc do úvahy už uvedené skutočnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v časti namietaného porušenia základného práva na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu II podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

42. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako celok odmietol, nevyhoveli ani návrhu na odklad vykonateľnosti uznesenia okresného súdu II a bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uplatnenými v ich ústavných sťažnostiach.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu